

TIDIG IMPORT
PR & IC Smokeyhill Mai-Ling, import
från England 1968. Blev 17 år gammal

Förra året, 2008, hade birman funnits i Sverige i 40 år. Ett jubileum som tyvärr gick "birmavärlden" lite förbi.

Redan 1968, den 25 juli fick Sverige sin allra första, dokumenterade birma. Det var brunmaskade honan Riquiede Ranchipur, uppfödd av Jean-Louis Pindray, Frankrike.

IC Krusestorps Cerina
Första birman som blev
Best-In-Show

BIRMANS 40 ÅR I SVERIGE

En kort resumé

Upprinnelsen

Pauline Bonning, domare och uppfödare av, i första hand, chinchilla perser (Chinospins) hade hösten 1966 anlitats som domare i Frankrike. Bland de utställda katterna fanns några birmakattungar, som fångade Paulines intresse. Hon bestämde sig för att importera och två år senare kom alltså Résa, som katten kallades, till Sverige.

Résa ställdes ut vid två tillfällen, ena gången i Stockholm och andra gången på Sydkattens utställning i mars 1969. Den utställningen blev också hennes sista. Résa dog den 21 mars, endast fyra dagar efter utställningen. Hon fick aldrig tillfälle att föra birmar rasen vidare.

Men, intresset för rasen var väckt hos flera andra uppfödare. Bland andra Pauline Bonnings väninna Naemi Andersson (av Drotten), Jan Högberg (af Silverbäcken) och Lisa Pålson (Solstadens). Dessa tre importerade katter från Tyskland, Holland, USA och England. De första svenskfödda birmakattungarna föddes i juni 1969 hos Jan Högberg. De fick namnen Sinh Esther och Sinh Saga-Ell af Silverbäcken.

Birman fick egen förening

Jan Högberg var en av dem som i augusti 1976 bildade The Midnight Sun Society for the Sacred Birman Cat, eller Birmasällskapet som man normalt säger.

Milstolpar

Trots att man även fortsättningsvis importerade, så var det svårt att hitta någorlunda obesläktade avelspartners. Därför fick brunmaskade, englandsimporterade honan Smokeyhill Mai-Ling dispens för att resa till Tyskland för parning med hanen Krischan von Assindia.

Birmarasen växte, och nästa "milstolpe" kom kanske 1979 under Stockholms Kattklubbs stora utställning på Älvsjö Mässan. Trettio birmor - bruna och blå - fanns utställda. När utställningen stängde kunde man konstatera att en birma för första gången tagit hem titeln Best-in-Show. Hennes namn var Krusestorps Cerina. På den tiden tävlade birmorna som långhår - tillsammans med perser. Perserkatterna var då den absolut mest representerade rasen på våra utställningar.

EC S*Grazette's Koh-I-Noor. Årets Katt i SVERAK 1993. Hade både svensk och engelsk kontrollavel nära.

EC Skogshöjdens Outsider. Den första tabbybirma som blev Årets Katt (1998)

Två år senare, 1981 togs ett beslut på FIFe's årsmöte, att birmorna, tävlingsmässigt skulle separeras från perserkatterna. Ett "nytt hårlag" inrättades - semilånghår - där birma och norsk skogkatt vid den tiden var relativt ensamma. Gruppen har numera utökats med många fler raser och tillhör alltså kategori II.

Efter Cerinas Best-in-Show-titel, började både veckopress och allmänhet att få upp ögonen för birman. Rasen hade tidigare varit ganska blygsamt representerad på utställningarna, men fick nu flera nya uppfödare, med resultat att antalet katter på domarborden ökade.

Nya färger under 80-talet

Avelsbasen för rasen var definitivt inte stor vid den här tiden. Alltså var det läge att börja tänka på inparning av annan ras, samtidigt som man ville skapa nya färgvarianter. Birman fanns då bara i brunt och blått.

Kontrollavel, med inparning av bl.a. perser, huskatt och siames gjordes på olika håll - både i Sverige och utomlands. Det kan nämnas att man som start på en tabbyavel i Tyskland använde sig av resultatet av en oplanerad parning mellan en blå birma och chinchilla perser.

Röda varianter

De första rödmaskade importerna från England kom från Hilken Cattery 1985. Det var en hona och en hane - Hilken Red Flame och Creme Debutante. Redan innan kattungarna kom till Sverige hade Eva Porat, jag och uppfödaren, som senare kom att importera hanen, varit och titat på de då fem veckor gamla kattungarna.

Honan, Cream Debutante, nedkom sedermera med sköldpaddtabby ungar, vilket visade att hon inte var creme, som uppfödarna trott - utan röd- eller cremetabby. Kanske inte så konstigt eftersom man hämtat färgen från "röd" långhårig huskatt.

I Sverige fanns också en godkänd kontrollavel på den röda färgen, mellan birma och sköldpaddtabby colourpoint perser. En annan kontrollavel på den röda färgen via en (enl. uppgift) korhårig, sköldpadd hybridhona vid namn Beauty fanns också. Inga uppgifter finns om hennes fars bakgrund.

De röda varianterna godkändes från 1 januari 1990 och samma år tog svartsköldpaddmaskade Backkaras Pemba den första championtiteln av de röda varianterna.

Choklad och lila

Samma år som de röda kom, importerades choklad och lila birmor. Även dessa kom från England, där man som ursprungskatter använt sig av siames och colourpoint perser. Också i Sverige bedrevs kontrollavel på choklad/lila. Den inparade rasen var siames. Från den bakgrunden, och engelsk choklad/lila avel, kom EC S*Grazette's Koh-I-Noor, som 1993 blev Årets Katt i SVERAK.

Den första chokladmaskade birma som tog titel i Sverige var engelska importen Mandessa Hester. Hon tog sin championtitel 1987. Året efter, 1988 fick vi landets första lilamaskade champion - en svenskuppfödd hona vid namn Eldholmens Cilia - dotter till Hester. >

Hilken Red Progress. Mor till ... **Hilken Red Flame & Cream Debutante** - de första importerna i den röda färgen.

CH Mandessa Hester. Var den första chokladmaskade birman med titel.

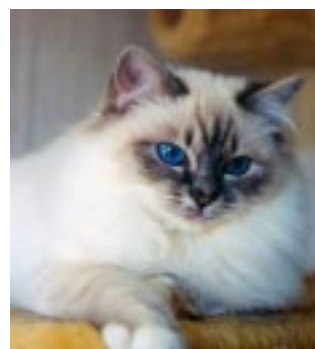
CH Backkaras Pemba. Den första av de röda varianterna som tog champion-titel.

IC Hassellidens Thai. Den första birma som blev Årets Katt i Birmasällskapet.

Tidig svenskfödd choklad, **EC S*Grazette's Image Maker.** Född 1990. Far till två Årets Katt.

EC S*Summerdays Olivia Onmymind. Årets Katt i SVERAK 2001, 2002 & 2003.

FÖRSTA TABBYIMPORTEN
Julipaul Justin

Tabby

Till sist kom de tabbymaskade. Året var 1986. Den första att sätta tassarna på svensk mark var Julipaul Justin, som för övrigt uppnådde den aktningvärda åldern av 21 år. Även han var uppfödd i England. Ursprunget var perser.

Den första svenskfödda tabbybirman föddes hos undertecknad, och fick namnet Skogshöjdens Nalle Puh och var alltså son till Justin.

De tabbymaskade fick certifikatstatus den 24 maj 1990 och den första att ta championstitel var Skogshöjdens Va'va.

Precis som Koh-I-Noor, som hade både svensk och engelsk kontrollavel några få generationer bakåt, så hade också den första tabbybirman som blev Årets Katt i SVERAK - EC Skogshöjdens Outsider - svensk och engelsk kontrollavel nära. Båda med inparning av tabby.

Birmarasen hade nu fått 20 olika färgvarianter, att jämföra med de två varianter som fanns godkända före 1985.

Därefter har väl inga direkta "milstolpar" passerats. Men rasen har utökats ytterligare, med importer och fler kontrollavelslinjer och har under senare år legat i toppen av SVERAKS födelsestatistik.

Kritiskt granskad

Eftersom birman är en vitfläckskatt, där vitfläckigheten är låg och mycket strikt specificerad, så har uppfödarna haft ett tufft jobb att hålla vitfläckigheten stången. Ibland kanske lite till förfång för att bevara en homogen typ.

Under en tid granskades hanarnas s.k. "genitalfläck", d.v.s. en vit fläck i det maskade partiet runt hanens genitalier. Dessa genitalfläckar renderade på 80-talet dragna certifikat och ibland "rådet" från domare att inte låta dessa hanar gå i avel. Sånär i backspegeln kan man kanske konstatera att vi under den tiden var så "duktiga" på att selektera bort dessa hanar, att vi fick ett annat problem med vitfläckigheten. En stor andel birmor fick alltför låg vitfläckighet, med följd att de ofta saknade bakkilar.

Av denna låggradiga vitfläckighet kom en annan stor diskussion lite senare. Den gällde vita, avgränsade fläckar under kattens framtassar. En relativt låggradigt vit tass fick (får) ofta en avgränsad vit fläck bakom den stora trampdynan. Och eftersom det står i standarden att vita fläckar i de maskade partierna (gällde naturligtvis också för genitalfläckar), så drogs certifikat eller gavs det inte excellent resultat på utställning.

Under birmans tidiga period var istället vitfläckigheten den motsatta - d.v.s. ganska hög. Under 70-talet, varifrån jag har mina tidigaste birmaminnen, var det inte alls ovanligt att de utställda birmorna, ofta med titlar, hade stora framkilar och vita hakfläckar. Bakkilarna gick ofta över knäleden och "smet in" på insidan av låret. Baksockorna var naturligtvis också höga - mera som "halv-strumpor" än "sockor". Vanligt förekommande var också skelögdhet. Men eftersom utbudet på avelskatter inte var så stort så fick uppfödarna selektera så gott det gick.

Idag ser vi oftast birmor med snygga markeringar på våra utställningar. Med det inte sagt att de flesta föds med korrekt vitfläckighet. Det föds en mycket stor andel katter med, endera för hög eller för låg, vitfläckighet.

Rasnamnet ändrades

En lite originell ändring i birmans rasnamn gjordes någon gång under 80-talet. Det hade nämligen blivit diskussioner angående birmans "helighet". Många tyckte att birman inte var "heligare" än någon annan ras - vilket man naturligtvis kan hålla med om - men rasnamnet var "Helig birma" eller "The Sacred Cat of Burma" alltsedan rasen skapades, och hörde naturligtvis samman med legenden om birmans uppkomst.

Diskussionerna resulterade alltså i att man inom SVERAK tog bort "helig" varvid bara namnet birma blev kvar. Jag minns inte hur länge vi bara hade halva rasnamnet - inte heller under vilka år - men så småningom återtogs det ursprungliga namnet.

Svår - men vacker

Enligt min erfarenhet har birman under alla år haft olika kropps- & huvudtyper, som idag i stort sett är desamma som på 1970- 80- & 90-talet. Den stora andelen av en viss kropps- och huvudtyp har dock varierat genom åren.

När det gäller ögonform och färg gäller samma sak. Det är fortfarande stor variation. Vitfläckigheten likaså, vilket är mera förståeligt, eftersom vitfläckigheten är knepig och ganska slumpartad.

Varför är då rasen fortfarande inte homogen? Kanske på grund av det faktum att utställningsbirman ska ha en "hopplöst" strikt avgränsning av vitfläckigheten - och många detaljer. Dessutom en standard, som är mycket allmänt hållen, och lämnar utrymme för egna tolkningar - både av uppfödare och domare.

Man kan säga att birmaavel är otroligt spännande just med tanke på svårigheten att "få till" den perfekta birmen.

Men förutom att birman ändå är vacker, är den också en riktigt trevlig sällskapskatt.

Kerstin Zimmerman
Skogshöjdens